

Organist.

(Spisal Pavel Perko.)

I.

Melika nesreča je bila zadela Tekavčevo rodbino. Oče, ki je dosedaj preskrboval ženo Alenko in sinčka Lovrička, je umrl nenadne smrti —: utonil je v morju. . . .

Tekavčevi so stanovali v bližini Trsta. Imeli so malo kočico ob morju, ki pa ni bila njihova lastnina. Nek bogat gospod v Trstu je bil gospodar kočice — in Tekavčevi so le gostovali v njej. Oče si je z ribarjenjem služil stanovanje in kruh. A prav pri njegovem poslu ga je dohitela nesreča. Nekega dne — bilo je pozno zvečer, ga je zalotil vihar, mu prevrnil čoln in valovi so požrli svojo žrtev. . . .

Ženo Alenko je zadela nesreča najhuje. Doslej so živeli borno sicer, a vendar srečno. Ona je pletla mreže, šivala, pospravljala po koči, kuhala i. t. d. Trudila se je in ubijala, a vedela je, zakaj. A sedaj —? Sedaj je bila vdova — sama in brez zaslužka. . . .

In to še ni bilo vse.

Oni gospod v Trstu ji je bil namignil takoj po pogrebu, da ji po preteku obroka niti stanovanja ne bo mogel več pustiti; no in obrok je bil potekel sedaj —; bilo je mesec dni po moževi smrti.

Čas je bil za Alenko, da zapusti prijazno kočico in se napoti z malim Lovričkom — — kam? Služit? Ko bi bila sama —! Toda z otrokom —? Lovriček je bil še otrok; v sedmem letu je bil. — Kam bo z otrokom?!

K sreči je imela Alenka brata v Ljubljani. Izpredvodnik je bil pri državni železnici in stanoval je v dokaj revnem stanovanju malo ven iz mesta. Žena mu je bila bolehná. Na stanovanju pa je imel, kolikor je Alenka vedela, nekaj dijakov. . . .

Do brata se je bila obrnila po oni nesreči, in ta ji je sporočil, da vzprejme Lovrička in da ima tudi ona stanovanje pri njem, dokler si ne poišče kake službe, bodisi v Trstu, ali v Ljubljani.

Alenki je bilo težko, da mora nadlegovati brata — a druge poti ni bilo. Odločila se je za Ljubljano — in danes je zadnji dan, ki ga imata z Lovričkom preživeti doma ob morju, ob rojstni kočici. . .

II.

Alenka in Lovriček sta bila zunaj pred hišo. Solnce je zahajalo za morjem in se potapljalo v globočino, Alenka je zrla za njim in zdelo se ji je, kakor da zahaja njena in Lovričkova sreča prav tako. . . . Ladije so švigale po morju in plule v daljne kraje — in to jo je spominjalo, da bosta prav tako morala z Lovričkom od doma v neznane kraje, za neznano srečo — in to že jutri. . . .

Lovriček pač še ni mogel toliko občutiti osodne važnosti tega trenutka. Videl je, da je bila mati žalostna, zato tudi on ni mogel biti vesel. A navzlic temu ga je nekaj mikalo v svet, v tujino. . . . Naslonil se je bil materi v naročje in jo vprašal z otroško radovednostjo :

„Mati, ali je stric v Ljubljani prijazen?“

„Prijazen“, mu je odgovorila mati.

„Ali je toliko, kot so bili oče?“

„Da, Lovriček — prav toliko“. . . .

In Lovriček se je spomnil rajnega očeta. — Kako je oče rad imel Lovrička! Vodil ga je s seboj na morje, kadar je ribe lovil; pripovedoval mu je pravljice o morju, povodnem možu, o morskih ribah i. t. d. Lepo je bilo.

In potem si je skušal Lovriček predstavljati tudi strica v Ljubljani. O njem je pač že slišal dosedaj, a videl ga še ni. In mislil je, ali bo govoril tudi stric tako kakor oče in ali ga bo ljubil tudi stric tako kot ga je oče. . . .

„Mati, kaj pa v šolo — ali bom hodil v Ljubljani?“

„Boš, ako bo stricu po volji.“

„Ali res? — Mati, ali so v Ljubljani tudi šole kakor v Trstu?“

„Tudi.“

Lovriček dotlej še ni hodil v šolo. Star je bil sicer dovolj, toda oče ga je potreboval še doma in v

šolo je bilo daleč; zato ga vsaj par let še ni mislil poslati v Trst. A znal je Lovriček vendarle marsikaj. Priden otrok je bil. Kadar je bil doma in ni očetu pomagal pri ribištvu, sta se učila z materjo brati in pisati. V abecedniku je bral že na 15. strani in to prav gladko; pisati je mogel že na tablici brez črt in v računanju bi ga ne bil prekosil kak prvorazrednik...

Da — in že v tistih prvih letih se mu je bila porodila v glavici neka lepa misel, ki pa jo je dotlej samemu sebi prikrival, ker se mu je zdela previsoka in skoro neizpeljiva. Pomislite: hotel je postati — organist. . . .

Lovriček sicer ni vedel, koliko se je treba učiti in kaj je treba vse znati organistu — a toliko je le vedel, da v šolo je treba hoditi in učiti se, neprenehoma učiti. . . .

In po tem je hrepenel Lovriček, tega si je želel. . . .

Kadar je ob nedeljah pri maši poslušal orgljanje in petje na koru, ga je to ganilo vselej. Kako lepo in ubrano so pele piščali, kadar je orglal stari Mihón, ki je bil tedaj za organista pri farni cerkvi v Dolini! Lovriček bi ga bil poslušal kar naprej. In ko je prišel od maše domov, se mu je zdelo, da sliši med vršanjem morskih valov še vedno tiste glasove in tisto ubrano petje na koru. . . . In ob takem mu je vstajalo v srcu neko čudno hrepenenje bolj in bolj in včasih je verjel prav trdno, da bo naposled, ko bo dorastel popolnoma — organist. . . .

Seveda, ko bi bili oče živeli — morebiti! A sedaj je bil Lovriček sirota! In šole stanejo denarja! Kaj sedaj —?

Eno upanje mu je še migljalo iz daljave — in to je bil stric v Ljubljani. . . .

„Mati, ali bo stric hotel plačevati, da bom hodil v šolo?“

„Bo, če bodeš priden.“

In Lovričku je zažarela ona iskrica upanja še bolj. Saj Lovriček je hotel biti priden, kar mogoče, priden. . . .

(Dalje prih.)

Slavkova suknja.

Slavko je dobil prvo suknjo, mati sama mu jo je naredila. Pa to ni bil menda kak kratek „jopič“, kakor jih imajo navadno otroci, ampak lepa dolga suknja, kakor jih nosijo gospodje navrh. Slavko je to vedel. Vedno je stal pri stroju, ko je šivala mati, in ko mu jo je poskušala, je vpraševal z vidnim zadovoljstvom: „Mama, ali bom zdaj gospod?“

Mnogokrat je moral Slavko obleči in sleči suknjo, a končno je bila vendar gotova. Tedaj ga je morala mati takoj opraviti. Ej, se je Slavko postavljaj! Pa veste li, kaj mu je bilo pri suknji najljubše? „Gumbi!“ boste rekli. Da, gumbi so mu bili že prav, a še ljubša